

VAZEN UIT HET GEMEENTEMUSEUM TE 'S GRAVENHAGE.
BORD „CONSTANTINOPEL”. EIGENDOM VAN DEN HEER J. VAN HOUTEN, AMERIKA.

zelfde vorm beurtelings licht en donker verschijnt. Het is de kristallisatie van het ornament. Het verschijnt als een noodzakelijkheid, er is niets aan toe te voegen of van weg te laten, het is altijd eenvoudig, altijd boeiend en als toevallig ontstaan. Het wordt door zijn stelligheid gemeen goed van dat tijdperk. Het volk dat zijn stijl ontleent aan het andere, neemt het over, gebruikt het zooals het gevonden is en wijzigt het niet.

Bij de Grieken verschijnt het in den Meander; daar vormen de donkere lijnen eenzelfde figuur als de lichtere achtergrond.

Bij de Egyptenaren komt het voor in de driekleurige friezen aan tempels; hetzelfde figuur vormt ook hier het geheele vlak, maar is afwisselend geplaatst en verschillend van kleur. De Chineezers gebruikten het in strenge rechte lijnfiguren en vulden er geheele vlakken mede, geweven in stof of ingesneden in lakwerk. De Perzen, die groote

meesters in versiering, vonden die bewonderingswaardige randen, die, in bloemvorm, beurtelings recht opstaan of nederhangen. Vooral bij de Perzische versieringen komt het uit, dat naar deze oplossing met voorliefde werd gezocht.

Uit dit beginsel ontstond ook die andere vorm van versiering, die van wijder strekking, nog wel monumentaal van wezen is, maar reeds die Dorische eenvoud, groetheid en koenheid mist.

De Klein-Aziatische en Perzische tapijten vertoonen die, als daar het ornament uit het fond een ander ornament oproept, dat dus door het eerste ontstaat en er mede samenwerkt. Ook op Perzische schotels en kommen is deze wijze van versiering toegepast. Het Rijksmuseum bezit een kom waar de donkere versiering een andere lichtere van geheel anderen vorm doet ontstaan. Dit beginsel is zuiver ornamentaal en komt herhaaldelijk voor in de compositie.